

ОФИЦИАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА

75.

KUR YER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 26-го Сентября. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 26-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 20-го Сентября.

Государь Императоръ, въ пребываніе Свое въ Кіевѣ, 8-го Сентября, изволилъ посѣтить, въ часъ по полудни, Софійскій Соборъ, потомъ Михайловскій Монастырь, заснѣмъ осматривалъ городъ и строящееся зданіе 2-й Гимназіи. — Послѣ сего, Его Величество, утвердивъ на Старомъ Кіевѣ, новую площадь и мѣсто, для постройки присутственныхъ мѣстъ, благоволилъ осматривать арсеналь.

9-го Сентября, въ 10 часовъ утра, Его Императорское Величество изволилъ слушать Божественную Литургію въ Кіево-Печерской Лаврѣ, по окончаніи которой произвелъ смотръ войскамъ, собраннымъ при городѣ Кіевѣ, найдя оныя въ отличномъ во всѣхъ частяхъ порядкѣ и примѣрномъ устройствѣ. Послѣ оубда, Государь Императоръ изволилъ посѣтить Институтъ Благородныхъ Дѣвицъ, осматрѣвъ затѣмъ работы на Александровской Горѣ.

10-го Сентября, Государь Императоръ изволилъ осматривать мѣстности при спускахъ къ Днѣпру, гдѣ предположена постройка постоянного моста, потомъ осматривалъ работы въ Кіевской Крѣпости. Въ часъ по полудни, Его Величество изволилъ быть въ госпиталѣ, затѣмъ посѣтилъ Университетъ Св. Владимира, и осматрѣлъ тамъ ботанической садъ съ оранжереею, потомъ мѣстность слободы Шулявицны.

Въ 6 часовъ по полудни, Его Величество благоволилъ осматривать пехотные бараки и мѣстность противъ нихъ.

Государь Императоръ изволилъ осматривать, 11-го числа Сентября, санитарный лагерь близъ Кіева, потомъ посѣтилъ казармы Военныхъ Кантонистовъ, и заснѣмъ Его Величество былъ въ Кіево-Печерской Лаврѣ, гдѣ и прикладывался къ Иконамъ и Св. мощамъ.

Того же числа, въ 4 часа по полудни, Его Императорское Величество изволилъ отправиться въ Елисаветградъ.

13-го сего мѣсяца, Его Императорское Высочество Герцогъ Максимилианъ Лейхтенбергскій изволилъ отправиться за границу на почтовомъ пароходѣ „Принсесъ Орель“.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 20-go Września.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, podczas swojej bytności w Kijowie, 8-go Września, raczył zwiedzić o godzinie 1-jej z południa, Kościół Katedralny św. Zofii, potem Monastyr św. Michała, nareście oglądał miasto i wznoszące się gmachy 2-go Gimnazjum. Poczém, Jego CESARSKA MOŚĆ zatwierdziwszy w Starym Kijowie nowy plac i miejsce na budowę urzędowych gmachów, raczył ogłądać arsenał.

Dnia 9-go Września, o godzinie 10-jej z rana, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył słuchać Mszy św. w Kijowskim Peczarskim Monastyrze, po której ukończeniu odbył przegląd wojsk zgromadzonych pod Kijowem, i znalazł je w wybornym pod każdym względem porządku i we wzorowym urządzeniu. Po obiedzie, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył odwiedzić Instytut Szlacheckich Pauen, poczem obejrzał roboty na Górze Alexandrowskiej.

Dnia 10 Września, Cesarz Jego MOŚĆ raczył ogłądać położenie miejsca przy zjeździe ku Dnieprowi, gdzie zamierzone jest wybudowanie stałego mostu, poczem ogłądał roboty w twierdzy Kijowskiej. O godzinie 1-jej z południa, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył być w Szpitalu, potem odwiedził Uniwersytet św. Włodzimierza i obejrzał tam ogród botaniczny z oranżeryą, a następnie położenie słobody Szulawskiej.

O godzinie 6-jej z południa, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył ogłądać baraki piechoty i miejsca naprzeciw ich położone.

Jego CESARSKA MOŚĆ raczył ogłądać, 11 Września, oboz saperów niedaleko Kijowa, potem odwiedził koszary Wojennych Kanonistów, a następnie Jego CESARSKA MOŚĆ był w Kijowskim Peczarskim Monastyrze, gdzie oddawał cześć obrazom i relikwiom Świętych.

Tegoż dnia o godzinie 4-jej po południu, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył udać się do Elizawetgradu.

Dnia 13-go Września, Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ Xiążę Maxymilian Leuchtenbergski raczył udać się za granicę na statku parowym „Orzeł Pruski“.

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.

8 Августа.

Изъ лагеря при аулѣ Салты въ Дагестанѣ.

Получивъ свѣдѣніе, что холера прекратилась въ аулѣ Салты и окрестныхъ селеніяхъ, Главнокомандующій выступилъ 25-го Іюля съ позиціи на Турчидагѣ съ Самурскимъ отрядомъ, въ составѣ 8-ми баталіоновъ пѣхоты, двухъ ротъ стрѣлковъ, роты саперъ, съ гальваническими приборами, дивизиона драгунъ, 2-хъ сотенъ казаковъ и до 1500 человекъ конной и пѣшей милиціи, при 16-ти орудіяхъ и командахъ съ ракетами и крѣпостными ружьями.

На Турчидагѣ оставленъ баталіонъ пѣхоты съ 2-мя горными орудіями, командою казаковъ и частью милиціи, подъ начальствомъ Подполковника *Трацевскаго*.

Самурскій отрядъ ночевалъ близъ покинутого аула Кегеръ, а 26-го числа, расположившись впереди Салты, немедленно приступилъ къ работамъ для правильнаго овладѣнія этимъ ауломъ, въ видахъ прочнаго обезпеченія Средняго Дагестана отъ вторженій мятежниковъ. Горцы, чувствуя важность этого пункта, сильно его укрѣпили и заняли многочисленнымъ гарнизономъ.

28-го числа присоединились къ Самурскому отряду изъ Дагестанскаго два баталіона пѣхоты и Акушинская милиція. Въ тотъ же день открытъ артиллерійскій огонь противъ аула, при ближайшемъ обозрѣніи коего убить, къ общему сожалѣнію, въ дѣлѣ застрѣльщикова, Адыюнта Главкома командующаго, Лейбъ-Гвардіи Коннаго полка Ротмистръ *Глббовъ*.

Въ послѣдующіе дни непріятель въ значительномъ числѣ показывался днемъ на окружныхъ высотахъ, а ночью приближался къ лагерю, чтобы препятствовать производству траншейныхъ работъ. Такимъ образомъ, въ ночь съ 29-го на 30-е Іюля сильная партія бросилась на лагерную дѣль со стороны Кудали и Кегеръ, но была отброшена назадъ съ чувствительнымъ урономъ, распорядительностью Адыюнта Главкома командующаго, Полковника Князя *Гагарина*, который въ этомъ дѣлѣ раненъ. Подобныя покушенія возобновляемы были Горцами съ такою же для нихъ неудачею; наши инженерныя работы продолжались дѣятельно и успѣшно, а огонь нашей артиллеріи разрушалъ укрѣпленіе и сакали аула.

1-го Августа прибыла къ отряду милиція Даргинскаго Округа въ числѣ 500 человекъ; она заняла селеніе Кудали для прикрытія сообщенія съ селеніемъ Цудахаръ.

Между тѣмъ, скопище отъ 7 т. до 8 т. конныхъ и пѣшихъ мятежниковъ, подъ предводительствомъ *Таджи-Мурата*, *Кибита Мазомы* и *Даниель-Бека*, собралось противъ лѣваго фланга нашей позиціи, въ ущельяхъ высокихъ горъ между Кегеромъ, Хидатлинскимъ и Салтинскимъ мостами.

Дабы, непрерывая хода осадныхъ работъ, имѣть возможность разбить эту партію, Главнокомандующій притянулъ 6 ротъ пѣхоты изъ Ходжалъ-Махи, гдѣ работы по возведенію укрѣпленія почти совершенно оконченны. Генераль-Майоръ Князь *Кудашевъ* приездъ это подкрѣпленіе 6-го Августа.

Поручивъ охраненіе лагеря и траншей Генераль-Лейтенанту *Коцебу*, Главнокомандующій вършилъ Генераль-Лейтенанту Князю *Арзутинскому-Долгорукому* подвижную колонну изъ 6-ти баталіоновъ пѣхоты, 2-хъ ротъ стрѣлковъ, дивизиона драгунъ, 2-хъ сотенъ казаковъ и 900 пѣшихъ и конныхъ милиціонеровъ, съ 6-ю горными орудіями и ракетною командою. Не теряя времени, Князь *Воронцовъ* выступилъ самъ съ этого колонною противъ непріятельскаго скопища, въ ночь съ 6-го на 7-е Августа.

Авангардъ колонны, подъ начальствомъ Адыюнта Главкома командующаго, Полковника *Минковца*, приближился не замѣченный къ пикетамъ Горцевъ. Пока остальные войска, не смотря на скалистую и изрытую мѣстность, быстро стигивались къ авангарду, Чохская и Аварская милиціи, бывшія впереди командою Гребенскаго Казачьяго полка Сотника Князя *Гагарина*, наткнулись на разсѣвъ на непріятельскій караулъ и, преслѣдуя его, спустились въ крутой и глубокой оврагъ, на противоположномъ гребнѣ коего устроены были завалы.

По первымъ выстрѣламъ Князь *Воронцовъ* выдвинулъ два баталіона и батарею изъ 4-хъ орудій и ракетныхъ станковъ противъ лѣваго фланга мятежниковъ, изумленныхъ неожиданностью появленія нашихъ войскъ, и въ то же время приказалъ Князю *Арзу-*

WIADOMOŚCI Z KAUKAZU.

Dnia 8 sierpnia.

Z obozu przy aule Salty, w Dagestanie.

Dowiedziawszy się, że cholera ustąpiła w aule Salty i wsiachъ okoliceznychъ, Głównowodowca wyruszył, 25 Lipca, zъ pozycji na Turczydahu, zъ oddziałemъ Samurскимъ, w liczbie ośmiu баталіонówъ piechoty, dwóch kompanii tyralierów, kompanii saperów zъ aparatami galvanicznymi, dywizyonu dragonów, dwóch secinъ kozaków i do 1,500 ludzi zъ milicyi konnej i pieszej, mającъ 16 dział, oraz komendy zъ raketami i strzelbami forticznymi.

Na Turczydahu pozostał баталіонъ piechoty zъ dwoma działami górnymi, zъ komendą kozaków i częścią milicyi, pod naczelnictwemъ Podpółkownika *Traczewskiego*.

Oddziałъ Samurski nocował blisko opuszczonego аула Keher, a d. 26, rozłożywszy się na przedzie Salty, przystąpił niezwłocznie do robót, celemъ formalnego zajęcia tego аула, w widokachъ trwałego zabezpieczenia Dagestanu Środkowego od wtargnięć buntowników. Górale, czującъ ważność tego punktu, silnie go wzmocnili i liczną osadzili załogą.

Dnia 28-go przyłączyły się do oddziału Samurskiego zъ Dagestańskiego два баталіоны piechoty i milicya Akuszynska. Tegoż dnia rozpoczęto dawać ognia zъ dział do аула, przy którego bliższemъ rekognoskowaniu poległ, zъ załamъ powozczymъ, wъ fañcuhu tyralierów, Adjutantъ Głównowodowca, pólku konnego Lejb-Gwardji Rotmistrzъ *Ilubowъ*.

Wъ następnychъ datachъ, nieprzyjaciel wъ znacznej liczbie ukazywał się wъ dzień na okoliceznychъ wzgórzachъ, a wъ nocy zbliżał się do obozu, aby przeszkodzić robieniu okopów. Tymъ sposobemъ wъ nocy, zъ d. 29-go na 30-ty Lipca, silna партія uderzyła na fañcuhu obozowy ze strony Kudali i Keher, ale została odpartą zъ dotkliwą stratą, przezъ rozporządzenia Adjutanta Głównowodowca, Półkownika *Xięcia Gagarina*, który wъ tej utarczce byłъ rannymъ. Podobne zamachy wznowiane były przezъ Górali, zъ równie dla nichъ niepowodzeniem; nasze roboty inżynierskie prowadzono dalej czynnie i skutecznie, a ogień naszej artylleryi niszczył obwarowanie i saкали аула.

Dnia 1 Sierpnia przybyła do oddziału milicya Okręgu Darginского, wъ liczbie 500 ludzi, i zajęła wieś Kudali, dla obrony komunikacyi ze wsią Cudachar.

Tymczasemъ zgraja od siedmiu do ośmiu tysięcy buntowników konnychъ i pieszych, pod wodzą *Hadzji-Murata*, *Kibita-Muchomy* i *Daniel-Beka*, zebrała się przeciwko lewego skrzydła naszej pozycji, wъ wąwozachъ górъ wysokichъ, między Keherem i mostami Chidatlińskimъ i Saltyńskimъ.

Aby nie przerywającъ biegu robótъ oblężniczychъ, być wъ możności rozproszenia tejъ zgrai, Głównowodowca ściągnąłъ sześć kompanii piechoty zъ Chodжалъ Machi, gdzie roboty około oszańcowania zupełnie są ukończone. Jeneral-Majorъ *Xięć Kudaszewъ* przyprowadził ten posiłekъ d. 6 Sierpnia.

Poruczywszy utrzymanie obozu i okopówъ Jeneral-Porucznikowi *Kotzebue*, Głównowodowca powierzyłъ Jeneral-Porucznikowi *Xięciu Arzutińskiemu-Dolgorkiemu* kolumnę ruchomą, zъ sześciu баталіонówъ piechoty, dwóch kompanii tyralierów, dywizyonu dragonów, dwóch secinъ kozaków i dziewięćciusetъ pieszych i konnychъ milicyantów, zъ sześciu działami górnymi i komendą raketników. Nie tracącъ czasu, *Xięć Woroncowъ* wystąpiłъ samъ zъ tą kolumną przeciwko zgrai nieprzyjacielskiej, wъ nocy zъ d. 6 na 7 Sierpnia.

Strażъ przednią kolumny, pod naczelnictwemъ Adjutanta Głównowodowca, Półkownika *Minkowca*, zbliżyła się niepostrzeżoną къ pikiетомъ Górali. Póki reszta wojska, pomimo skalistej i pokopanejъ miejscowości, szybko ściągała się ku awangardzie, milicye: Czochska i Awarска, które były na przedzie pod komendą Setnika pólku Grehieńskiego kozaków, *Xięcia Gagarina*, spotkały się o świcie zъ wartą nieprzyjacielską, i ścigającъ ją, spuścili się wъ kręty i głęboki parów, na którego stronie przeciwnejъ porobione były zasieki.

Na pierwsze wystrzały, *Xięć Woroncowъ* wysunąłъ два баталіоны i baterię zъ czterechъ dział, ze stalagami raketniczymi, przeciwko lewemu skrzydłu buntowników, zdumionychъ niespodziewanemъ zjawieniemъ się wojskъ naszychъ, i wъ tymże czasie rozkazałъ *Xięciu Agutińskiemu*

тимекому Долгорукому съ авангардомъ, усиленнымъ всею кавалеріею, перейти черезъ оврагъ и обойти Горцевъ съ праваго фланга.

Не остававлялся чрезвычайно отвѣсными спусками и подъемами, милиція наша, подъ начальствомъ Полковника Джафаръ-Кули Ага-Бакханова, и дивизіонъ драгунъ заскакали почти въ тылъ позиціи Горцевъ. Вѣстѣ съ тѣмъ 1-й баталіонъ Мингрельскаго Егерскаго полка и 1-й Эриванскаго Карабинернаго полка неустрашимо бросились на завалы съ фронта. Непріятель не выдержалъ этого натиска; толпы его поколебались и, отрывавшись нашою кавалеріею отъ главнаго пути отступленія, начали бросаться съ кручи. Карабинеры и егеря настигли бѣгущихъ, поразили ружейнымъ огнемъ, кололи штыками и осыпали градомъ камней.

Оставалась на лѣвомъ флангѣ непріятельской позиціи отдѣльная гора, увѣчанная завалами, на которыхъ развѣвались 8-мъ значковъ. Туда направлены Генераль-Маіоромъ Княземъ Кудашевымъ и Полковникомъ Илицъ-Бекъ Кокумомъ милиція и 6-ть ротъ Пѣхотнаго Генераль-Фельдмаршала Кнзя Варшавскаго полка. Атака эта была столь же рѣшительна, какъ первая. Спасаясь отъ штыковъ нашихъ, толпа до 600 горцевъ, кинулась съ крутой скалы къ Кара-Койсу. Одно лишь утомленіе войскъ и отвѣсная высота скалы не дозволили намъ спуститься въ глубокое ущелье и преслѣдовать далѣе опрокинутыхъ Горцевъ, которые вскорѣ скрылись изъ виду нашего за рѣку Кара-Койсу. Послѣ необходимаго отдыха колонна возвратилась въ лагерь.

Кромѣ нѣсколькихъ десятковъ тѣлъ, оставленныхъ на мѣстѣ, непріятель понесъ значительную потерю. У него взяты одинъ значекъ и большое количество всякаго рода оружія.

Съ нашей стороны убито: нижнихъ чиновъ 3, милиціонеръ 1; ранено: оберъ-офицеръ 1, (Сотникъ Князь Гагаринъ, которому Академикъ Пироговъ долженъ былъ отнять ногу), нижнихъ чиновъ 2, милиціонеровъ 11; контужено 10 человекъ.

Въ предшествовавшихъ перестрѣлкахъ и въ траншеяхъ убито: оберъ-офицеръ 1, нижнихъ чиновъ 7; ранено: штабъ-офицеръ 1, оберъ-офицеръ 1, нижнихъ чиновъ и милиціонеровъ 63.

Блестательное дѣло 7-го Августа подбѣстуетъ, безъ всякаго сомнѣнія, на духъ Салтинскаго гарнизона и, укротивъ дерзость непріятеля, предупредитъ отвлеченіе силъ нашихъ отъ главной въ настоящее время цѣли—овладѣнія симъ доломъ.

На прчхъ пунктахъ Кавказа Горцы ничего важнаго не предпринимали.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Г Е Р М А Н І Я.

Баденъ, 14 Сентября.

Ихъ Императорскія Высочества Наслѣдникъ Цесаревичъ съ супругою, Цесаревною Великою Княгиніею Маріею Александровною, и Его Королевское Высочество Наслѣдный Принцъ Виртембергскій съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княгиніею Ольгою Николаевною, Наслѣдною Принцессою Виртембергскою, позволили прибыть сюда сегодня для свиданія съ ихъ августѣйшею родственницею, Великою Герцогиніею Софіею. Его Королевское Высочество Герцога Ольденбургскаго ожидаютъ сюда 16-го Сентября. Также прѣхалъ сюда Наслѣдный Великій Герцогъ Гессенскій.

(J. de St.-P.)

Королевство Баварское.

Его Величество Король Пруссій оставилъ уже сѣверную Италію, и прибылъ 14 Сентября въ Мюнхенъ, и на другой день, осмотрѣвъ достопримѣчательности города, отправился въ дальнѣйшій путь черезъ Вюрцбургъ и Ашафенбургъ, въ Тревиръ. Королева Прусская съ 13 с. м. находится въ Поссенгофенъ, у супруги принца Макса; откуда вскорѣ выѣдетъ въ Берлинъ.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 17 Сентября.

Въ сегодняшнемъ номерѣ Монитера помѣщено Королевское постановленіе отъ 11-го Сентября, коимъ Герцогъ Омальскій назначенъ генераль-губернаторомъ Алажіри, на мѣсто маршала Бюжо, уволеннаго, по прошенію, отъ службы.

Dolgorukiemu, з авангардъ, wzmoцnionâ całâ jazdâ, przejść przez parow i obejść Górali z lewego skrzydła.

Нieuстрзымана нeзмeрнe спадзистeмi зeйсцiамi i wejściami, milicya наша, pod naczelnictwem Półkownika *Dzifa-Kuli Aga-Bakchanowa*, oraz dywizya dragonów, zajęły prawie tyl pozycyi Górali. Zarazem 1-szy batalion półku Mingrelskiego strzelców i 1-szy półku Erywańskiego karabinierów, nieustraszenie uderzyły na zasięki z frontu. Ni-przyjaciel nie wytrzymał tego natarcia; bandy jego zachwiały się, i odcięte przez naszą jazdę od głównej drogi odwrotu, zaczęły rzucać się do parowu. Karabinierowie i strzelcy dogнали uciekających, razili ogniem karabinowym, kłóli bagнетami i osypywali gradem kamieniami.

Пozostawała na lewym skrzydle pozycyi nieprzyjacielskiej oddzielna góra, okryta zasiękami, na której powiewało osm chorągiewek. Tam skierowali Jenerał-Major *Chiążę Kudaszew* i Półkownik *Plac-Bek-Kokum* milicya i sześć kompanii półku piechoty Jenerał-Feldmarszałka *Chięcia Warszawskiego*. Attak ten był równie stanowczy, jak i pierwszy. Ratując się od naszych bagнетów, banda do 600 Górali rzuciła się ze stromej skały ku Kara-Kojsu. Znużenie tylko wojsk i spadzistość skał nie dozwolily nam spuścić się do głębokiego wąwozu i ścigać dalej pierzechających Górali, którzy wkrótce znikli nam z oczu za rzeką Kara-Kojsu. Po nieodzownym wyoczynku, kolumna powróciła do obozu.

Oprócz kilkudziesięciu zabitych, pozostawionych na miejscu, nieprzyjaciel poniósł znaczłą stratę. Zabranomu jedną chorągiewkę i wielką ilość różnego rodzaju broni.

Z naszej strony poległo: 3 żołnierzy, milicyant 1; ranieni oficer niższy 1, (Setnik *Chiążę Gagaryn*, któremu Akademik *Pirogow* musiał amputować nogę), żołnierzy 2, milicyantów 11; kontuzjowanych 10 ludzi.

W poprzednich utarczkach i w przykopach polegli: oficer niższy 1, żołnierzy 7; ranieni: oficer wyższy 1, niższy 1, żołnierzy i milicyantów 63.

Świetna potyczka dnia 7 Sierpnia, wyrze niewątpliwie wpływ na ducha załogi Sałtanckiej, i zawziętniejszy zuchwałość nieprzyjaciela, zapobieży odciągnięciu sił naszych od głównego w obecnym czasie celu—opanowania tego aulu.

Na innych punktach Kaukazu Górali nie ważnego nie przedsiębrali.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

N I Е М С Y.

Baden, 14 września.

ICH CESARSKIE WYSOCOSTA NASTĘPCA CESARZEWICZ z małżonką, WIELKĄ KSIĘŻNĄ CESARZEWNĄ MARYĄ ALEXANDROWNĄ, i Jego Królewska Wysokość Dziedziczny Xiążę Wirttembergski z JEJ CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ KSIĘŻNĄ OLGĄ NIKOLAJEWNĄ, Dziedziczną Xiężną Wirttembergską, raczyli przybyć tu dzisiaj dla widzenia się z Ich Najjaśniejszą krewną, Wielką Xiężną Zofią. Jego Królewska Wysokość Xiążę Oldenburgski oczekiwany tu jest na dzień 16 września. Także przybył tu Dziedziczny Wielki Xiążę Hesseński.

(Jour. de St. Pet.)

Z Królestwa Bawarskiego.

J. Kr. Mość Król Prusski opuścił już północne Włochy, i przybył 14-go września do Monachium, a z wiedzniejszy nazajutrz osobliowości miasta, udał się w dalszą podróż przez Wirzburg, Aschaffenburg do Trewiru. Królowa Pruska bawi od 13 go b. m. w Possenhofen, u małżonki Xięcia Maxa, skąd wkrótce odjedzie do Berlina.

F R A N C Y A.

Paryż, 17 września.

Dzisiejszy *Monitor* zawiera postanowienie Królewskie, datowane 11-go września, a mianujące Xięcia Amale Jeneralnym Gubernatorem Algierji, w miejsce Marszałka Bugeaud, którego prosba o dymissję przyjętą została.

— Герцогъ и герцогиня Немурскіе, прїѣхавшіе 13-го числа вечеромъ, изъ Компьена въ Сень-Клу, третьяго дня отправившись обратно въ Компьенъ.

— Въ *Moniteur* стараются убѣдить въ маловажности побѣды Абд-эль-Кадера въ Мароккѣ, чтобы успокоить колонистовъ на границѣ Алжиріи; однако донесенія изъ Алжиріи, простирающіяся по 5-е Сентября, представляютъ положеніе вещей въ мароккскомъ Государствѣ весьма опаснымъ; сообщаютъ даже изъ Алжира, что генераль Бедо просилъ, чтобы правительство отправило въ Марокко 10,000 чел.

— Въ газетахъ сообщаютъ: „Министерство послѣ колебанія относительно мѣръ, которыя слѣдуетъ предпринять въ отношеніи Марокко, опредѣлило наконецъ вооруженную интервенцію въ пользу Императора Абдер-Рамана. Принцъ Омальскій, участвовавшій въ кабинетномъ совѣтѣ, въ коемъ состоялось сіе опредѣленіе, вынужилъ необходимость интервенціи. Этою экспедиціею принцъ хочетъ ознаменовать свое вступленіе въ должность алжирскаго генераль-губернатора.

— Посланы повелѣнія нѣкоторымъ полкамъ, расположеннымъ въ южныхъ городахъ, чтобы они отправились въ Тулонъ, откуда имѣють отплыть въ Алжирію. Генераль Бедо, какъ говорятъ, не будетъ участвовать въ экспедиціи, и останется въ Алжирѣ. Говорятъ также, что отправлено будетъ нѣсколько линійныхъ кораблей для крейсированія при мароккскихъ берегахъ. Весьма можетъ статься, что Абд-эль-Кадеръ, при быстротѣ своихъ движеній, будетъ уже имѣть въ своемъ обладаніи Фецъ и главнѣйшіе мароккскіе города, прежде чѣмъ французскія войска соберутся для поддержанія Императора.

— Движеніе, имѣющее цѣлю реформу выборовъ, все болѣе и болѣе распространяется. Въ разныхъ пунктахъ страны, какъ сообщаютъ газеты, предположено устроить слишкомъ 50 празднествъ. Повсюду образуются комитеты, которымъ предоставлено производить вліяніе на направленіе публичнаго мнѣнія и выборовъ.

— Г. Дюранъ, отвѣтственный редакторъ *Gazette de France*, судомъ присяжныхъ сенскаго департамента, приговоренъ заочно къ годовичному заключенію и уплатѣ пени въ 3,000 фр., за статью объ умерщвленіи герцогини Праленъ; между тѣмъ за напечатаніе той же статьи освобождена отъ отвѣтственности газета *Democratie pacifique*, на которую жаловались вмѣстѣ съ *Gazette de France*.

— У Редактора жур. *Gazette de France*, Женуда, который не хотѣлъ платить подати, описали всю движимость, и подвергли публичной продажѣ; онъ подалъ апелляцію въ Королевскій судъ.

— Французскій посланникъ въ Монтевидео, гр. Вальевскій, какъ слышно, получилъ повелѣніе немедленно возвратиться во Францію изъ Рио-Жанейро, гдѣ онъ теперь находится. По этому можно полагать, что правительство наше намѣрено принять противъ Розаса рѣшительныя мѣры.

18 Сентября.

Вчера происходилъ кабинетный совѣтъ подъ предсѣдательствомъ Гизо. Утверждаютъ, что министерскій совѣтъ рѣшилъ отправить 10,000 чел. въ Африку.

— Сегодня обнародовано королевское постановленіе отъ 12-го с. м., о прощеніи находящихся въ заключеніи за смятенія, причиненныя ими по случаю дороговизны жизненныхъ припасовъ. Число помилованныхъ, по официальному списку, простирается до 454 чел. Только нѣкоторыя лица не прощены, и именно тѣ, которыя уже прежде были наказываемы за другія преступленія.

— Г. Бруссе усердно производитъ дальнѣйшія изслѣдованія по дѣлу дѣвицы Люизы Депортъ. Разные свидѣтели, которые были уже допрашиваемы канцлеромъ, герцогомъ Пакке и комиссіею суда перовъ, дали на дняхъ снова свои показанія передъ этимъ слѣдственнымъ судьей. Изъ послѣдняго допроса, сдѣланнаго дѣвицѣ Депортъ, продолжавшагося пять часовъ, мы узнали о нѣкоторыхъ подробностяхъ. Какъ при прежнихъ обнародованныхъ допросахъ, такъ и нынѣ съ равномѣрнымъ жаромъ и энергіею она защищаетъ свою совершенную невинность. Сверхъ всякаго ожиданія, дѣвица Депортъ очастливлена было на дняхъ знаками благосклонности и сочувствія. Съ разрѣшенія верховной власти вручено ей было письмо одной молодой дамѣ, которую прежде она воспитала въ Англіи. Дамъ эта узнавъ о ея положеніи, въ слѣдствіе печальной

— Хіагъ и Хіагъна Nem ours, которые прїѣхали 13 го вѣчеромъ изъ Компьена до Ст. Cloud, пустили знову на вѣчеромъ тѣ реzydencya, удавъ сѣ до Compiegne.

— *Moniteur* стара сѣ змнѣсѣть важносѣ звыѣзѣтѣва Abd-el-Kadera w Marokko, aby uspokoić osadników na granicy Algierji. Z tѣmъ wszystkie wiadomości z Algieru sięgające do d. 5 września, przedstawiają stan rzeczy w państwie Marokkańskimъ jako bardzo zatrważający; jakożъ zapewniają z Algieru, że Jeneralъ Bedeau upraszałъ rządъ, aby 10,000 wojska wysłałъ do Marokko.

— W korespondencyi czytamy: „Ministerstwo po kilkodniowymъ wahaniu sѣ co do postępowania, jakie przyciągъ wypada względemъ Marokko, postanowiło nakoniecъ zbrojną interwencją na korzyśćъ Cesarza Abd-er-Rhamana. Xiągъ Aumale, znajdujący sѣ na radzie gabinetowej, na której powzięto to postanowienie, żywo przedstawiałъ potrzebę tego kroku. Przez tѣ to wyprawę chce Króliewiczъ oznaczyć objęcie urzędu Jeneralnego Gubernatora Algierji.

— Przesłane zostały rozkazy do kilku полковъ stojącychъ w miastachъ południowych, aby sѣ udaly do Tulonu, z kądъ mają odplynąć do Algierji. Jeneralъ Bedeau, jakъ mówią, nie będzie należałъ do wyprawy i zostanie w Algierze. Mówią także, że kilka liniowychъ okrętówъ wysłanychъ zostanie dla krążenia przy brzegachъ Marokkańskich. Bardzo być może, przy szybkości poruszeńъ Abd-el Kadera, że jużъ będzie panemъ Fezu i główniejszychъ miastъ Marokkańskich, nimъ sѣ wojsko francuzkie zgromadzi dla dania pomocy Cesarzowi.

— Ruch, mający na celu reformęъ wyborówъ, corazъ bardziej sѣ szerzy. Wymieniająъ przeszło 50 urzędówъ, które mają mieć miejsce w różnychъ punktachъ kraju. Wszędzie tworzą sѣ komitety, którymъ komitenci powierzająъ kierunekъ opinii publicznej i wyborówъ.

— Sądъ przysięgłychъ departamentu Sekwany skazałъ заочно P. Durand, odpowiedzialnego administratora *Gazette de France*, na roczne więzienie i 3,000 fr. kary pieniężnej, z powodu artykułu o zamordowaniu Xiągъ Praslin; przeciwnie, uwolniłъ *l'émocratie pacifique*, jakkolwiekъ rzeczony dziennik, o równe jakъ *Gazette de France* przestępstwo byłъ oskarżony.

— Xiągъ Genoude, Redaktorowi dz. *Gazette de France*, który nie chce płacić podatkówъ, zabrano wszystkie ruchomości i publicznie je sprzedano. Genoude appellowałъ do sądu Królewskiego.

— Posełъ francuzki w Montevideo, Prabia Walewski, miałъ otrzymać rozkazъ powrócenia bezzwłocznie do Francji z Rio-Janeiro, gdzie sѣ udałъ w ostatnichъ czasachъ. Z tego wnosіć można, iżъ rządъ chwyci sѣ względemъ Rozasa ostatecznychъ środkówъ.

Dnia 18 września.

Wczoraj zebrała sѣ onęgdajъ rada gabinetowa pod przewodnictwemъ P. Guizot. Zapewniają, że rada Ministrówъ postanowiła wysłać 10,000 wojska do Afryki.

— Dziśъ dopiero ogłoszone jestъ postanowienie królewskie z dnia 12 b. m., udzielające ulaskawienie uwięzionymъ za niespokojności wynikłe w skutku drożyzny żywności. Liczba ulaskawionychъ według listy urzędowej wynosi 454. Mała tylko liczba osóbъ stanowi wyjątek, które jużъ pierwѣjъ karane były za inne występki.

— P. Broussais prowadzi gorliwie dalsze inkwizycye w sprawie panny de Luzy Desportes. Różni świadkowie, którzy jużъ byli słuchani przezъ Kancelerza Xiągъ Pasquier i przezъ Kommissjąъ Sądu Parów, złożyli teżъ w tychъ dniachъ zeznania przedъ tymъ Sędzią iustrukcyjnymъ. Z przesłuchania panny Desportes, które pięć godzinъ trwało, dowiadujemy sѣ niektórychъ szczegółówъ. Jakъ na dawniejszychъ przesłuchaniachъ przedъ Kancelerzemъ, takъ i terazъ obstaje ona z tą samą żywością i energią przy swѣjъ zupełnej niewinności. W tychъ dniachъ także otrzymała nad wszelkie spodziewanie pokrzepiający dowódъ przywiązania i współczucia. Za pozwoleniemъ najwyższejъ władzy złożono jѣjъ pismo od jednej młodejъ damy, którą dawniejъ w Anglii wychowała. Dama ta dowiedziawszy sѣ o jѣjъ położeniu, w skutku tragicznejъ historii rodziny Praslin, chciała dawniejszejъ swѣjъ nauczycielce, w najczulszychъ i dla odbier

исторіи семейства Праленъ, хотѣла бывшей своей наставницѣ въ нѣжныхъ выраженіяхъ доставить отраду. Дѣвица Люзи Депортъ, получивъ письмо, тотчасъ узнала руку особы, которою оно было написано, и прижала его къ сердцу; чувствительнѣйшую благодарность свою она излила въ длинномъ отвѣтѣ, для котораго употреблена была значительная часть ночи. Отвѣтъ препровожденъ будетъ по назначенію, при посредствѣ англійскаго посольства.

— Маршалъ Себастьянъ отъѣзжаетъ съ дѣтьми своей дочери въ Италію, гдѣ намѣревается провести зиму.

— Въ распоряженіе маршала Себастьяна отданъ казенный пароходъ *Pegouin*, для перевезенія смертныхъ останковъ герцогини Праленъ въ Корсику.

— На могилѣ герцога Пралена положенъ надгробный камень, безъ надписи, только съ изображеніемъ креста.

— Герцогъ Глюксбергъ сообщилъ правительству изъ Мадрита, что новое министерство намѣрено созвать новыя избирательныя коллегии между 25 и 30 ч. с. м., съ тою цѣлю, чтобы избраны были новыя депутаты для конгресса, долженствующаго собраться 15 Октября. Кортесамъ имѣетъ быть предложенъ проектъ откровенно перемѣны закона о престолонаследіи.

— Въ жур. *Indicateur de Bordeaux* сообщаютъ, что Королева Христина отправилась тайно изъ Парижа къ испанскимъ границамъ.

19 Сентября.

Въ *Gazette de France* пишутъ, что въ послѣднихъ засѣданіяхъ совѣта министровъ рѣшено собрать у подошвы пиренейскихъ горъ лагерь въ 40,000 челов. Въ совѣтѣ было даже изъявлено желаніе, чтобы составъ этого observationalнаго корпуса простирался до 80,000 чел.; но это предложеніе было отринуто по финансовымъ отношеніямъ. Въ *Commerce* пишутъ, что полки, находящіяся въ Тулонѣ, Марсели, Монпелье и Нимѣ, получили приказаніе быти въ готовности къ походу.

— Покойный маршалъ Удино оставилъ военныя записки; сынъ маршала генералъ Удино намѣренъ издать ихъ.

— Генералъ-лейтенанты: Рейль и Додъ де ла Брюннери, произведены въ званіе маршаловъ Франціи.

— Подтверждается извѣстіе, что графъ Росси фр. посланникъ въ Римѣ, просилъ увольненія отъ должности.

— Исчислили, что въ продолженіе мѣсяца болѣе 50,000 Италіянцевъ, жившихъ во Франціи или въ Бельгіи, получили паспорта и уѣхали обратно въ свое отечество.

— Въ Мониторѣ пишутъ, что начальникъ морскаго французскаго поста у береговъ западной Африки, доноситъ морскому министру, что коммодоръ Готемъ, командующій англійскою эскадрою при означенныхъ берегахъ, по жалобѣ его, что одинъ изъ англійскихъ капитановъ, не имѣя права, произвелъ обыскъ на французскомъ кораблѣ, сдѣлалъ ему публично строгій выговоръ.

А Н Г Л І Я.

Лондонъ. 11 Сентября.

По распоряженію правительства, работы, по укрѣпленію береговъ и острововъ въ каналѣ, продолжаютъ безостановочно. На островѣ Жерзи укрѣплены всѣ высоты между заливомъ св. Екатерины и фортомъ Моноргейль.

— Газета „Атласъ“ почитаетъ отъѣздъ лорда Мinto на материкъ Европы значительнымъ событіемъ. „Мы думаемъ, говоритъ она, что лордъ ѣдетъ въ Римъ для занятія мѣста британскаго посланника при дворѣ Пія IX. Это мнѣніе подкрѣпляется какъ словами нѣкоторыхъ достовѣрныхъ особъ, такъ и разными обстоятельствомъ, обнаруживающими намѣреніе нашего правительства — перемѣнить, наконецъ, то нецѣльное и неопредѣленное положеніе, въ которомъ мы до сихъ поръ находились относительно главы Римской церкви.“

— Ирландскіе журналы ежедневно представляютъ новыя доказательства живаго участія къ Папѣ и даже говорятъ о возможности сформированія ирландской бригады, которая предложитъ Папѣ свои услуги.

— Въ послѣдній четвергъ произведена была въ Дублинѣ публичная продажа движимаго имущества О'Коннелля. На мѣсто продажи прибыло много посѣтителей, одинъ чтобы видѣть квартиру знаменитаго мужа, а

ражающей najzaszczytniejszych wyrazach, przynieść pociechę Panna de Luzy Desportes otrzymawszy, podany jej list, poznała natychmiast rękę, która go pisała, i przycisnęła go do serca, wynurzając najżywszą wdzięczność, którą też natychmiast przelała w długiej odpowiedzi, na której napisanie część nocy poświęciła. Pismo to przesłane zostanie za pośrednictwem poselstwa angielskiego na miejsce swego przeznaczenia.

— Marszałek Sebastiani wyjeżdża z dziećmi swęj córki do Włoch, gdzie zamierza przepędzić zimę.

— Rodzina Sebastiani miała otrzymać od rządu parostatek *Pegouin*, dla przewiezienia zwłok Xiężnej Praslin do Korsyki.

— Na grobie Xięcia Praslin położono tylko kamień z wyrzycim krzyżem, bez żadnego napisu.

— Xiązę Gliksberg donieść miał rządowi z Madrytu, że nowe ministerstwo chce zwołać kolegia wyborcze między 25 a 30 b. m., w celu wybrania Deputowanych do Kongressu, który ma się zebrać 15 października. Korteżom ma być przełożony projekt względem zmienienia prawa o następstwie tronu.

— Według dz. *Indicateur de Bordeaux*, Królowa Krystyna wyjechała potajemnie z Paryża ku granicy hiszpańskiej.

Dnia 19 września.

W *Gazette de France* piszą, że na ostatnich posiedzeniach Rady Ministrów postanowiono zgrupować u stóp gór Pirenejskich obóz ze 40,000 ludzi. Na Radzie wynurzyli też niektórzy członkowie życzenie, aby skład tego obserwacyjnego korpusu, wynosił 80,000 ludzi, ale ten wniosek został odrzucony, ze względów finansowych. W *Commerce* piszą, że półki stojące w Tulonie, Marsylii, Montpellier i Nismes, otrzymały rozkaz być w gotowości do pochodu.

— Zmarły Marszałek Oudinot zostawił po sobie pamiętniki wojskowe, które ma wydać syn jego Jenerał Oudnot.

— Jenerał-Porucznicy: Reille i Dode de la Brunerie, mianowani zostali Marszałkami Francyi.

— Potwierdza się wiadomość, że Hrabia Rossi, nasz Posel w Rzymie, żądał swego odwołania.

— Wyliczono, że w ciągu miesiąca, przeszło 50,000 Włochów, przebywających we Francyi lub w Belgii, wzięli paszporty i udali się z powrotem do swojej ojczyzny.

— Czytamy w *Monitorze*, że dowódzca stacyi francuzkiej przy brzegach zachodniej Afryki złożył raport Ministrowi morskiemu, iż kommodor Hotham, dowodzący flotą angielską przy pomienionych wybrzeżach, na zaniezione przez niego zażalenie, że jeden z kapitanów angielskich ośmielił się przeglądać nieprawnie okręt francuzki, udzielił temuż kapitanowi publiczną naganą.

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 15 września.

Rząd angielski prowadzi bez przerwy roboty około obwarowania brzegów, oraz ufortyfikowania wysp na kanale. Na wyspie Jersey połączono dla obwarowania wszystkie wzgórza między zatoką St. Katarzyny i zamkiem Montorgueil.

— Dziennik *Atlas* uważa odjazd Lorda Minto na stały ląd Europy, jako nader znaczący wypadek. „Sądzimy, powiada rzeczony dziennik, że Lord jedzie do Rzymu dla objęcia posady poselskiej przy dworze Piusa IX. Zdanie o potwierdza się tak słowami niektórych wiarygodnych osób, jako też różnemi okolicznościami, z których się wyświeca zamiar naszego rządu, ażeby zmienić nareście to nierozsądne i nieoznaczone położenie, w któremesmy dotąd zostawali względem Głowy Kościoła Rzymskiego.“

— Dzienniki Irlandzkie codzien ogłaszają nowe dowody najżywszego spóleczenia ku Papieżowi, i nawet mówią o podobieństwie utworzenia irlandzkiej brygady, która swoje usługi ofiaruje Papieżowi.

— Onegdaj odbywała się w Dublinie licytacja ruchomości O'Connella. Przybyło na nią bardzo wiele osób, częścią aby widzieć mieszkanie sławnego męża, częścią dla nabycia na pamiątkę jakiego przedmiotu. Powszechną

другие, чтобы купить что либо на память. Общее внимание обращала на себя простота и скромность убранства комнаты человека, который в продолжение полустолетия занимал мир своим именем. Любители искусств сожалют, что после него не будут продаваться картины.

— Съ пароходом „Камбрия“ получены донесения из Бостона по 2-е с. м. По содержащимся в них сведениям о ходѣ выборов, можно заключать, что партиа виггов будетъ имѣть перевѣсъ въ новой палатѣ представителей. Извѣстия изъ Мексики распространяются по 6-е Августа. Генералъ Скоттъ выступилъ изъ Пуэблы съ 10,000 чел. по направлею къ столицѣ Мексики. Съ каждымъ днемъ ожидаютъ извѣстия о занятіи этого города американскими войсками. Генералъ Паредесъ успѣлъ ускользнуть отъ Американцевъ; онъ прибылъ на Англійскомъ пароходѣ въ Вера-Крузъ, откуда пробрался въ Мексику. Присутствие его можетъ измѣнить положеніе дѣлъ.

— Въ *Liverpool-Times* напечатано письмо, полученное изъ Кантона отъ 22-го Мая; въ коемъ обращаютъ на себя вниманіе слѣдующія слова: „Это вѣрно будетъ послѣднее мое письмо; ибо сію минуту узналъ я, что въ слѣдующую ночь мы все будемъ обезглавлены, покрайней мѣрѣ такъ утверждаютъ Китайцы.“

16 Сентябл.

Герцога Веллингтона, по званію губернатора пяти гаваней: Дувра, Сандвича, Румнея, Вичельзи и Рие, присутствовалъ на чрезвычайномъ засѣданіи въ Дуврѣ; постановлено немедленно приступить къ постройкѣ перваго отдѣленія охранныхъ гаваней, и уже сдѣлано по сему соотвѣтственное распоряженіе.

— Банкротства усиливаются ужаснымъ образомъ, такъ что становятся весьма опасными для торговли; объявленное на дняхъ чрезвычайное банкротство Гг. Гоуэра, Непюсъ и комп., кои в продолженіи многихъ лѣтъ были въ торговыхъ сношеніяхъ со всеми частями свѣта распространило по всему Лондону паническій страхъ. Уважаемый торговый домъ Гг. Гасты и Гончисонъ приостановили также свои платежи.

— Сегодня проданъ съ аукціоннаго торга домъ Шекспира въ Стратфордѣ на Авоу, за 8,000 ф. ст. Покупку эту сдѣлали вмѣстѣ Лондонскій и Стратфордскій комитеты.

— Внуку Вальтеръ Скотта получилъ дозволеніе присоединить фамилію Скоттъ къ своему прозванію Локкартъ.

— Въ первыхъ числахъ сего мѣсяца, въ Шотландскихъ горахъ были такіе холода, что 2-го числа, двое Англичанъ, которые путешествовали пѣшкомъ, съ тою цѣлію, чтобы видѣть живописныя окрестности, найдены замерзшими.

И т а л і я.

Римъ, 3 Сентябр.

Караулы австрійскаго корпуса войскъ стоятъ внутри города Феррары по-прежнему, съ тою только разницею, что тамъ, гдѣ стоятъ теперь два солдата, было за нѣсколько дней шестеро. Графъ Ауерспергъ, получивъ положительное извѣстие о приближеніи панскихъ линейныхъ войскъ и Швейцарцевъ, отправился къ кардиналу-легату Чиачи и объявилъ ему, что онъ впустилъ Панскія войска въ городскія ворота не прежде, какъ по полученіи приказанія на то отъ высшаго начальства. Кардиналъ, разумѣется, не былъ согласенъ, и какъ, в продолженіе разговора, понятія того и другаго о взаимныхъ правахъ больше и больше разъединились, то легатъ и просилъ генерала на будущее время замѣнить личныя свиданія перепискою.

— Маркизь д'Азеліо, извѣстный Италіанскій писатель, пріобрѣвшій извѣстность романомъ Гекторъ Фьерамоска, вышедшимъ въ свѣтъ уже лѣтъ пятнадцать тому назадъ, и нынѣ занимающійся политическими сочиненіями, уѣхалъ на сихъ дняхъ отсюда въ Болонью, съ политическимъ порученіемъ относительно Романьи. Изъ получаемыхъ извѣстій видно, что путешествіе его походитъ на триумфальное шествіе. Въ городѣ Терри,

звращала uwagę простота и скромность в умяблованіи mieszkania оаловіека, который przez pól wieku zajmował świat swém imieniem. Z wielkim żalemъ lubowników sztuki, obrazy po nim nie będą należecъ do licytacyi.

— Паростаткомъ *Cambria* наdeszły tu wiadomości z Bostonu po dzień 2-gi b. m. Z nich dowiadujemy się, że sądzącъ по dotychczasowychъ wyborachъ, stronnictwo Whigów w Stanachъ Zjednoczonychъ będzie miało przewagę w przyszłej Izbie Reprezentantów. Wiadomości z Mexyku dochodziły do 6 sierpnia. Jenerałъ Scott opuścił w tymъ dniu Puebla, na czele 10,000 ludzi, kierując się ku Mexykowi. Codziennie oczekują doniesienia o zajęciu tego miasta przez wojska Amerykańskie. Jenerałъ Parédes potrafiłъ omylić czujność Amerykanów i przybył na parostatku angielskimъ do Vera Cruz, skąd dostałъ się do Mexyku. Obecność jego może zmienić stanъ rzeczy.

— *Liverpool-Times* ogłasza list, datowany z Kantonu, d. 22 maja, w którymъ zwraca uwagę następujący okresъ: „Będzie to zapewne mój listъ ostatni; dowiaduję się bowiem, że tej nocy będziemy mieli wszyscy głowy ucięte, a przynajmniej takъ głoszą Chińczycy.“

Dnia 16 września.

Xiążę Wellington, odbywał w zeszłymъ tygodniu, jako Gubernatorъ pięciu portów: Dover, Sandwich, Rumeney, Winchelsea i Rye, nadzwyczajną sessją portową w Dover, na której postanowiono zająć się natychmiastъ piérwszymъ oddziałemъ tamecznychъ portówъ bezpieczeństwa, i wydano zarazъ stosowne rozkazy do rozpoczęcia robótъ.

— Bankructwa mnożą się w zatrważający sposóbъ, jedne pociągają za sobą drugie i stają się straszными dla handlu; jakożъ świeże nadzwyczajne bankructwo P. P. Gower, Nephews i komp., którzy od latъ dawnychъ zostawali w stosunkachъ handlowychъ ze wszystkimi częściami świata, rozszerzyło pаниczny przestrahъ w całymъ Londynie. Towarzystwo domъ Hastie i Hutchison wstrzymałъ także swe wypłaty.

— Dzisiaj wystawiony był na sprzedażъ publiczną domъ Szekspira w Stratford, nad Avoną, i zakupiony za 3,000 f. szt. przezъ zjednoczone w tymъ celu komitety: Londyński i Stratfordski. Rzeczywistośćъ wartośćъ tego domu nie przynosi 100 f. szt.

— Wnukъ Walterъ Scotta otrzymałъ pozwolenie dołączenia nazwiska Scott do swego nazwiska Lockhard.

— W piérwszychъ dniachъ tego miesiąca, takъ ostre były w górachъ S. kockichъ zimna, że d. 2-go, dwóchъ Anglików, którzy pieszo odbywali podróżъ dla obejrzenia tychъ malowniczychъ okolic, znalezione rano zmarzłychъ.

W ł o s y.

Rzym, 3 września.

Warty Austriackiego korpusu stoją po dawnemu wewnątrz miasta Ferrary, z tą tylko różnicą, że gdzie obecnie stoi dwóchъ żołnierzy, tam przedъ kilku dniami było ichъ sześciu. Hrabia Auerspergъ, otrzymawszy urzędową wiadomośćъ o zbliżaniu się ku Ferrarze Papieżskichъ wojskъ liniowychъ i Szwajcarów, udałъ się d. Kardynała-Legata Ciacchi, z oświadczeniemъ że nie piérwéj wpuści wojsko Papieżkie do bramъ miasta, ażъ otrzyma na to pozwolenie odъ wyższej swojej zwierzchności. Kardynałъ, rozumie się, iż na to nie przystałъ, a ponieważ w ciągu rozmowy, pojęcia jednego i drugiego o wzajemnychъ prawachъ coraz się więcej różniły, Legatъ upraszałъ w końcu Jenerała aby na przyszłość, w miejsce osobistego widzenia się, obrałъ drogęъ korrespondencyi na piśmie.

— Margrabia d'Azeglio, znany pisarzъ włoski, autorъ romansu *Hektorъ Fieramosca*, wydanego już przedъ laty 15, i zajmujący się terazъ pisaniemъ dziełъ w przedmiocie polityki, wyjechałъ ztądъ w tychъ dniachъ do Bolonii, z politycznymi poleceniami względemъ Romanii. Z odbieranychъ odeńъ wiadomości, okazuje się, iż podróżъ jego podobna jest do ciężkiego tryumfu. W mieście Terni, wszyscy obywatele zgromadzili się na jego powitanie w Ratuszu. P. Azeglio

весь граждане собрались въ ратушь. Д'Азеліо произнесъ рѣчь, послѣ чего была составлена адресъ къ Папѣ въ сущности слѣдующаго содержания: „Граждане Терни добровольно объявляютъ свою готовность нести всякій чрезвычайный налогъ, который правительство сочтетъ необходимымъ для защиты независимости страны. Тѣ же граждане предлагаютъ Папѣ свое достоинство и свою жизнь, чтобы защитить его особу во время вторженія иностранцевъ и противъ нихъ“.

— На прошедшей недѣль воръ забравшись въ церковь *Santa Maria degli Angeli*, укралъ серебряную дароносицу съ освященными дарами. Это необыкновенное происшествіе въ Римѣ. Однако за 10 предъ симъ лѣтъ такое же святотатство совершенно уже было въ церкви св. Козмы и Даміана. Папа Григоріи XVI велѣлъ Святотатца, молодого человѣка 15—16-ти лѣтъ, публично обезглавить на мосту крѣпости св. Ангела.

5 Сентября.

Переговоры о занятіи Феррары, производимые между папскимъ дворомъ и вѣнскимъ кабинетомъ, находится теперь на такой точкѣ, что съ здѣшной стороны прежде всего требуютъ возстановленія *statu quo*, разумѣя подъ тѣмъ удаленіе войскъ въ крѣпость. Лишь тогда, когда будетъ исполнено это требованіе, согласится приступить къ обсужденію вопроса о правѣ. Въ этомъ смыслѣ было писано въ Вѣну въ послѣднихъ числахъ Августа, при чемъ, не скрыто и зло, какое повлекли, или повлекутъ за собою происшествія въ Феррарѣ. Вѣнскій кабинетъ не согласенъ, какъ кажется, на такое предложеніе, полагая, что Італія уже вступила въ фазу переворота и что уступка только можетъ доставить этому перевороту большій просторъ.“

Лукка, 3 Сентября.

Послѣ двудневныхъ смутеній, спокойствіе здѣсь уже возстановлено, и учреждена національная гвардія. Герцогъ луккскій издалъ къ своимъ подданнымъ слѣдующую прокламацію:

„Мы, Карлъ Лудвикъ Бурбонскій, инфантъ Испанскій и проч., герцогъ луккскій. Нашимъ возлюбленнымъ подданнымъ. Мы хотимъ властвовать надъ вами не страхомъ, но любовью, не силою, но благодѣяніемъ, и потому открываемъ вамъ наше отеческое сердце. По примѣру того, что въ соседственной Тосканіи мало по малу приводится въ исполненіе, мы желаемъ въ нашкорѣйшемъ времени подвергнуть зрѣлому изслѣдованію все служащее къ вашему благу, чтобы заранѣе сдѣлать васъ участниками выгодъ, которыя могутъ произтечь изъ того. Сообразно сему, мы объявляемъ объ учрежденіи гражданской гвардіи (*guardia civica*), необходимой для общественнаго спокойствія; равно-мѣрно дали мы нашему Государственному совѣту нужныя повелѣнія, чтобы онъ съ вѣдѣннѣйшимъ раченіемъ представлялъ намъ о каждой реформѣ, соответствующей вашимъ справедливымъ требованіямъ и способной удовлетворить наше пламенное желаніе—видѣть васъ навсегда довольными и счастливыми. А потому имѣйте все довѣре къ этимъ любви исполненнымъ словамъ вашего отца и государя, который искренно желаетъ всѣмъ вамъ добра и только призываетъ на совѣтъ тѣхъ вашихъ согражданъ, которые пользуются общеною вашею любовью и уваженіемъ. Дано въ С. Мартино въ Виньяле, 1-го Сентября 1847.“

Карлъ Лудвикъ

— Сегодня обнародованъ здѣсь герцогскій декретъ, уничтожающій весь дѣла, производящиеся въ судахъ по случаю послѣднихъ смутеній въ Луккѣ. — Радость жителей неизяснима. Бюсты герцога и Пія IX, съ жителями на головахъ, носятъ по городу въ торжественной процессіи, при звукахъ музыки и громъ орудій. Восторгъ достигъ до высочайшей степени, когда герцогъ вмѣстѣ къ наследнику престола появился на крыльцѣ своего дворца, чтобы милостиво принять изъявленіе признательности своего народа.

Флоренція, 6 Сентября.

Послѣдніе дни были праздниками для всей Тосканы. Герцогъ издалъ, наконецъ, давно ожидаемый декретъ, объ учрежденіи гражданской гвардіи (*Guardia civica*). По этому случаю вчера (въ Воскресенье), весь городъ съ самаго утра принялъ праздничный видъ. Въ полдень составила изъ нѣсколькихъ

прижегованныхъ кушаній процессія, которая пошла въ церковь св. Мартина. — Въ прошломъ tygodniu, złodziej zakradłszy się do kościoła Santa Maria degli Angeli, ukradł srebrne ciborium z poświęconymi hostyami. Jest to nadzwyczajny przypadek w Rzymie. Przed 10 atoli laty popełniono już raz podobną kradzież w kościele św. Kozmy i Damiana. Papież Grzegorz XVI kazał świętokradcę, 15—16-letniego chłopca, stracić publicznie przez ucięcie głowy przy moście twierdzy Aniola.

Dnia 5 września.

Układy względem zajęcia Ferrary, toczące się między Stolicy Apostolską a gabinetem Wiedeńskim, znajdują się obecnie na takiej stopie, że z naszej strony wymagają przede wszystkim przywrócenia uprzedniego *status quo*, pod którym rozumieją cofnięcie wojsk do twierdzy, i dopiero po dopełnieniu tego warunku zgodzą się przystąpić do rozstrąsania kwestyi o prawie służącemu Austrii. W tym duchu pisano ztąd do Wiednia, w ostatnich dniach Sierpnia, przyczém nie tajono wcale złych skutków, jakie już zajęcie Ferrary pociągnęło, lub może jeszcze pociągnąć za sobą. Gabinet Wiedeński nie chce się przychylić, jak głoszą, do tego żądania Rzymu, przypuszczając, że Włochy wstąpiły już w zakres burzliwych przemian, i że powolność ze strony Austrii, więszczy tylko otworzyła im pole.

Lukka, 3 września.

Po dwudniowych zaburzeniach, spokojność tu przywrócona została, i ustanowiono gwardją narodową Panujący Xiążę wydał do swoich poddanych następującą odezwę:

„My, Karol Ludwik de Bourbon, Infant hiszpański i t. d., Xiążę Lukieski. Naszym ukochanym poddanym. Chcemy panować nad wami nie postrachem, ale miłością, nie siłą, lecz dobrodziejstwem; i przeto otwieramy wam nasze ojcowskie serce. Na wzór tego, co w sąsiedniej Toskanii powoli przychodzi do skutku, pragniemy, w najkrótszym czasie, poddać pod dojrzałą rozagę wszystkie to, co może służyć ku waszemu dobru, aby was wżeśniej uczynić uczestnikami pożytków, jakie ztąd wyniknąć mogą. W skutek tego, obwieszczamy wam utworzenie gwardyi narodowej (*guardia civica*), potrzebnej nieodbitcie dla spokojności ogólnej. Razem z tѣm, daliśmy stosowne rozkazy naszej Radzie Stanu, iżby przedstawiała nam, z największą troskliwością, wszelkie reformy, odpowiednie waszemu słusznemu żądaniom i zdolne zaspokoić nasze najgorętsze życzenie—widzieć was zawsze szczęśliwymi i zadowolnionymi. Mieścież przeto zupełną ufność w tych miłością natchniętych słowach waszego Ojca i Władcy, który szczerze pragnie waszego dobra, i tych tylko z pomiędzy waszych współziomków powołuje do swojej rady, którzy posiadają największy wasz szacunek i miłość. Dano w S. Martino in Vignale, 1 września 1847 roku.“

(podp.) Karol Ludwik.

— Dziś ogłoszony tu został dekret Xiążęcy, umarzający wszelkie processa, toczące się przed sądem, z powodu ostatnich zaburzeń i niespokojności w Luccie. Radość mieszkańców jest do nieopisania. Uwieńczone popiersia Xięcia i Piusa IX obnoszone są w uroczystej processyi po mieście, śród dźwięku muzyki, dzwonów i gromu dział. Zapal doszedł dziś do najwyższego stopnia, gdy Xiążę wraz z Następcą, ukazał się na kruszku swego pałacu, ażeby przyjąć łaskawie hołd wdzięczności swojego ludu.

Florenca, 6 września.

Ostatnie dni były dniami uroczystości dla całej Toskanii. Wielki Xiążę ogłosił nakoniec długo oczekiwany dekret o ustanowieniu gwardyi narodowej (*guardia civica*). Z tego powodu wczoraj (w Niedzielę), całe miasto od samego rana przybrało postać świąteczną. O południu utworzyła się z kilku tysięcy mieszkańców uroczysta proces-

тысяч жителей торжественная процессія, съ хорами музыки и знаменами, для принесенія гротгерцогу благодарности отъ лица всего тосканскаго народа. Гротгерцогъ стоялъ на балконѣ дворца Питти съ двумя старшими принцами; радостные крики смѣшались со звономъ колоколовъ. По полудни совершенно было въ соборной церкви торжественное молебствіе, а вечеромъ весь городъ и куполь собора были великолѣпно иллюминованы.

Неаполь, 4 Сентября.

Заговоръ, открытый въ Палермо, произвелъ здѣсь весьма-непріятное впечатлѣніе, тѣмъ болѣе, что въ немъ были замѣшаны также и некоторые изъ здѣшнихъ гражданъ. Безпокойства, происшедшія въ Мессинѣ и Реджіо, подавлены, какъ объявляетъ правительство, мужествомъ королевскихъ войскъ, и теперь, спокойствіе тамъ совершенно восстановлено. Слухъ, будто бы возстаніе разпространилось до Катанзаро и Козенцы, не имѣетъ въ себѣ ничего основательнаго. Безпорядки въ Калабріи продолжаются и перешли въ гористыя округа Апуліи. Нѣтъ надобности говорить, что, въ слѣдствіе недавнихъ безпокойствъ, множество лицъ всякаго званія взято подъ стражу.

— За нѣсколько предъ симъ дней скончался здѣсь бывшій Сицилійскій Вице-Король, маркизъ Феррара, который, при вступленіи на престолъ нынѣшняго Короля, приговоренъ былъ къ изгнанію на нѣсколько лѣтъ; его похоронили съ большимъ великолѣпіемъ; онъ оставилъ 40,000 червонцевъ годичнаго дохода.

Г р е ц і я .

Афины, 5 Сентября.

Греческое правительство препроводило, 30 числа м. м., представителямъ трехъ покровительствующихъ державъ ноту, съ приложеннымъ къ ней отчетомъ по финансовому состоянію страны, для поддержанія новаго проекта относительно постепеннаго погашенія греческаго долга. По сему проекту, это погашеніе пришло бы въ исполненіе въ послѣднихъ числахъ 1860 года. Проектъ, составленный Колеттисомъ, почитаютъ превосходнымъ, и надѣются, что державы согласятся на изложенныя въ немъ предположенія. Единственною господствующею въ немъ мыслию, есть удовлетвореніе Англіи, и потому здѣсь почти несомнѣваются въ томъ, что прочія державы дозволитъ отсрочить уплату слѣдующаго имъ долга, лишь бы предоставить возможность погасить долгъ слѣдующій Англіи.

— Президентъ министерскаго совѣта, Г. Колетти, за недѣлю предъ симъ опасно заболѣлъ; донинѣ нѣтъ еще надежды на его выздоровленіе.

— Турецкій агентъ, Османъ-Эффенди, приготовляется къ отъѣзду, и Порта начинаетъ прекращать свои сношенія съ Греціею.

— Слышно, что вскорѣ прибудетъ сюда другая эскадра англійскаго флота.

НОВѢЙШІЯ ИЗВѢСТІЯ.

По полученной въ Берлинѣ телеграфической депешѣ изъ Кельна отъ 24 Сентября, президентъ французскаго кабинета, маршалъ Сультъ, подалъ въ отставку, а на его мѣсто президентомъ министерскаго совѣта назначенъ Г. Гизо.

— Съ пароходомъ австрійскаго Ллойда, получено въ Триестѣ изъ Афинъ извѣстіе, что первенствующій министръ Колетти скончался утромъ 12-го Сентября. За три дня до его смерти Король возвелъ его въ званіи фельдмаршала и сенатора. Эти званія возвысятъ только блескъ его погребенія.

ся, зъ хорамы музыки и штандарамы для wynurzenia Wielkiemu Xięciu wdzięczności w imieniu całego ludu Toskańskiego W. Xiążę stał na balkonie pałacu Pitti z dwóma starszymi synami; okrzyki radości zlewały się z odgłosami dzwonów; po południu odbyło się w katedralnym kościele uroczyste nabożeństwo, a wieczorem całe miasto i kopuła katedry były wspaniale oświetlone.

Neapol, 13 sierpnia.

Spisek, odkryty w Palermo, sprawił tu arey-nie przyjemne wrażenie, tém bardziej, iż wielu z tutejszych obywateli było także w nim zawikłanych. Zaburzenia w Messynie i Reggio, zostały potlumione. Jak rząd donosi, mężtwem wojsk królewskich, i teraz panuje tam zupełna spokojuść. Pogłoski, jakoby powstanie rozprzestrzeniło się do Catanzaro i do Cosenza, nie mają w sobie nic zasadniczego. Rozruchy w Kalabrii trwają ciągle i doszły do górzystych okęgów Apulii. Niema potrzeby dodawać, że w skutku ostatnich zaburzeń, wiele bardzo osób, wszelkiego stanu, zostało aresztowanych.

— Przed kilku dniami umarł tu były Wice-Król Syryji, Margr. Ferrara, który za wstąpieniem na tron terażniejszego Króla, na kilkoletnie wygnanie skazany został. Pochowano go z wielką okazałością; zostawił po sobie 40,000 dukatów rocznego dochodu.

Г р е ц я .

Атены, 5 września.

Rząd grecki przesłał pod dniem 30 z m. Reprezentantom trzech mocarstw opiekuńczych notę, do której dołączone jest przedstawienie finansowe stanu kraju, dla uzasadnienia nowego planu, jaki rząd projektuje w celu powolnego umorzenia długu greckiego. Według tego planu, umorzenie to przyszłoby do skutku z końcem roku 1860. To przedstawienie, ułożone przez Kolettego, ma być rzeczywiście areydzieniem, i pochlebającą tu sobie, że mocarstwa przystaną na rozwinięte w nim propozycje. Jedyną panującą tu myślą jest zaspokojenie Anglii; i dla tego liczą prawie z pewnością, że inne mocarstwa zezwolą na przedłużenie przypadających im rat wyplaty, aby tylko dla spłacenia Anglii pozostawić potrzebne fundusze.

— Prezes Rady Ministrów, P. Kolettis, zachorował niebezpiecznie przed tygodniem; dotąd nie ma jeszcze nadziei polepszenia jego zdrowia.

— Agent turecki, Osman Effendi, przygotowuje się do odjazdu, i Porta zaczyna zrywać stosunki swoje z Grecją.

— Słychać, że wkrótce przybędzie tu druga flota angielska.

NAJNOWSZE WIADOMOŚCI.

Podług otrzymanej w Berlinie telegraficznej depeszy z Kolonii, pod d. 24 września, Prezes gabinetu francuzkiego, Marszałek Soult podał się do dymissji, a w miejsce jego Prezesem Rady Ministrów mianowany został Guizot.

— Parostatkiem austriackiego Lloydu, otrzymano w Tryeście wiadomość z Aten, iż Pierwszy Minister, P. Kolettis, umarł tamże d. 22 września. Trzema dniami przedtém, Król nadał mu stopień Feldmarszałka i godność Senatora. Wysokie te dostojęstwa pomnożyły tylko świetność jego pogrzebu.